

บทวิเคราะห์และสรุปผลการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ ประจำเดือนเมษายน 2564

โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง

รายงานผลการทดสอบตัวอย่างเดือนเมษายน 2564

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.) (x1000)	ประชากร คน (x1000)	ประชากร สุนัข (x1000)	ประชากร สุนัข/ตร. กม.	คน: สุนัข	จำนวนตัวอย่าง สะสม พ.ศ. 2564		จำนวนตัวอย่าง เดือนนี้	
						ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก	ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก
กำแพงเพชร	9	729	120	85	6:1	92	0	25	0
ตาก	16	644	36	39	18:1	40	0	7	0
นครสวรรค์	10	1,065	206	111	5:1	83	0	11	0
พิจิตร	5	542	68	120	8:1	55	0	10	0
พิษณุโลก	11	865	102	80	8:1	61	0	4	0
เพชรบูรณ์	13	995	106	79	9:1	60	0	8	0
สุโขทัย	7	599	107	91	6:1	41	0	6	0
อุตรดิตถ์	8	457	74	58	6:1	48	1	5	0
อุทัยธานี	7	330	92	49	4:1	49	0	4	0
		รวม				529	1	55	0

1. สถานการณ์การเกิดโรค

1. ประจำเดือนเมษายน 2564

ในเดือนมีนาคม 2564 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง ตรวจโรคพิษสุนัขบ้าทั้งหมด 55 ตัวอย่าง เป็นสุนัข 19 ตัวอย่าง แมว 32 ตัวอย่าง และหนู 4 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบว่าทุกตัวอย่างให้ผลลบต่อการตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า (ภาพที่ 1)

2. ผลการตรวจสะสม

จากข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 6 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 30 เมษายน 2564 มีตัวอย่างทั้งหมด 529 ตัวอย่าง ให้ผลบวกต่อการตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า จำนวน 1 ตัวอย่าง ในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นสุนัข 1 ตัวอย่าง

2. การดำเนินการ

การดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าในเดือนเมษายน 2564 คือโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดพิษณุโลก โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 22 เมษายน 2564 ณ บ้านวังวน อำเภอพรหมพิราม และวันที่ 27 เมษายน 2564 ณ เทศบาลตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม มีการออกหน่วยผ่าตัด

ทำหมันสุนัข แมวด้วยโอกาส การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จัดนิทรรศการให้ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้ง แจกเอกสารการเลี้ยงสัตว์ และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์ และจังหวัดสุโขทัย จัดกิจกรรมในวันที่ 1 เมษายน 2564 ณ เทศบาล ตำบลวังทอง อำเภอศรีสำโรง มีการออกหน่วยฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ให้กับสุนัข และแมวด้วยโอกาส รวมทั้งสุนัข และแมวที่มีเจ้าของ

3. บทวิเคราะห์

ปัจจุบันสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พบอัตราการเกิดโรคค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของประเทศไทย พ.ศ. 2564 ณ วันที่ 30 เมษายน 2564 พบผลบวก ร้อยละ 3.48 (75/2,153) อ้างอิงจากระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า (ข้อมูล ณ วันที่ 1 – 30 เมษายน 2564) ซึ่งหน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 ในหลายจังหวัดได้ออกหน่วยบริการผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวเพื่อลดจำนวนประชากรสัตว์ ลดความเสี่ยงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขแมวที่มีและไม่มีเจ้าของให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงความร้ายแรงของโรคนี และโรคนี ยังคงเป็นโรคที่มีความสำคัญเพราะเป็นโรคสัตว์สู่คนที่ยังไม่มียารักษาสามารถป้องกันได้โดยการหลีกเลี่ยง การสัมผัส ใกล้ชิดกับสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงที่ไม่คุ้นเคย ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เกิดโรคจึงเป็นสิ่งสำคัญ และเพื่อมุ่งเน้นให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไป ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมพระนราธิวาสราชนครินทร์

สำหรับ ศวพ. มีการพัฒนาการตรวจวินิจฉัย ให้มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยมีแผนการขอรับรองมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพ ISO/IEC 17025: 2017 เรื่องการตรวจเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้าในสมองและน้ำลายสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม โดยวิธี real time RT-PCR ซึ่งจะทำให้จำนวนการตรวจ และระยะเวลาในการตรวจ รวดเร็วส่งผลให้การควบคุม เฝ้าระวังโรคในพื้นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ 1 ตำบลที่ส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้า พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เดือนเมษายน 2564

